

Asia: VN/10574/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.

A-Insinöörit on vuosikymmeniä toiminut suunnittelu- ja konsulttialan suomalainen yritys, jonka perusta on rakentunut syvään ja vahvaan substanssiosaamiseen rakentamisen ja ympäristövastuullisuuden tiennäyttäjänä. Rakennusalan heikon suhdanteen yli alaa on kannatellut uusiutuvan energian hankkeet sekä datakeskushankkeet. A-insinöörit pitää hallituksen esitystä liian kiireisellä aikataululla tehtynä ja on huolissaan seurausten laajuudesta rakentamisalalle sekä suunnittelu- ja konsulttialle.

Hallituksen esityksen todellinen euromääräinen vaikutus kansantalouteen tulisi selvittää ennen päätösten tekemistä. Vaikka hallituksen esityksessä on arvioitu, että sähköveroluokan korotus lisää valtion sähköverotuloja konesalien osalta vuosittain 47 miljoonaa euroa, vaarantaa se samalla datakeskushankkeita Finnish Data Center Associationin (FDCA) arvion mukaan 20 miljardilla eurolla. Lakiesitys ei ole myöskään teknologianeutraali eikä näin ollen kohtelee yhdenvertaisesti teollisuuden toimialoja keskenään.

Datakeskushankkeet tuovat Suomelle paitsi rakennus- ja suunnitteluaihana tuhansia työpaikkoja, myös toiminnan aikainen työllistävä vaikutus on yleistä mielikuvaa suurempi, esimerkiksi pelkästään Haminassa Googlella on noin 400 kokoaikaista työntekijää ja määrä tulee lisääntymään 500 kokoaikaiseen työntekijään lähitulevaisuudessa. Datakeskukset tarvitsevat jatkuvasti mm. huoltotoimenpiteisiin liittyviä palveluja. Työntekijät ovat muun muassa tietotekniikka-

asiantuntijoita, sähkö- ja LVIA – insinöörejä sekä turvallisuus- ja siivousalan henkilöitä. Lisäksi datakeskushankkeiden vaatimat ympäristölupa- ja ympäristövaikutusten arviointiprosessit työllistävät paljon ympäristö- ja luontoalan yrityksiä.

Myös alueilla, jossa datakeskukset sijaitsevat, ravintola-, palvelu- ja majoitusalan palveluiden tarve lisääntyy. Lisäksi Suomessa on jo perustettu koulutusta mm. ammattikouluihin datakeskusten tarpeisiin.

On myös huomioitava, että datakeskushankkeet tuovat mukanaan muita uusiutuvan energian hankkeita, kun tuulivoimaloita sekä aurinkovoimaloita on suunniteltu rakennettavan datakeskusten yhteyteen. Ilman datakeskushankkeita, myöskään niitä hankkeita ei toteutettaisi. Nämä hankkeet tukevat Suomen tavoitteita uusituvan energian lisäämisestä, joihin on sitouduttu niin kansallisesti kuin EU tasolla. Lisäksi on huomioitava, että datakeskusten varavoimageneraattorit toimivat kansallisena huoltovarmuusreservinä.

On huomioitava myös, että datakeskusten hukkalämmön hyödyntämiseen ei ole enää samanlaista kannustetta, jos veroluokka siirretään alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I. Esimerkiksi Microsoftin Espoon Hepokorvenkallion ja Kirkkonummen Kolabackeniin rakentamien datakeskusten hukkalämmön talteenottohankkeet tulevat kattamaan noin 40 % Espoon, Kauniaisten ja Kirkko-nummen kaukolämmön tarpeesta. Tällä korvataan suoraan fossiilisista energianlähteistä tulevaa kaukolämpöä. Voimassa oleva laki datakeskusten sähköveroluokasta tukee tämänlaista kehitystä. Sen sijaan nyt ehdotettu lakiesitys tulee vaikuttamaan negatiivisesti energian talteenottohankkeisiin ja lisäksi lakiesitys hidastaa Suomen hiilineutraaliustavoitteisiin pääsemistä.

A-insinöörit ehdottaa, että datakeskusten siirtämisen sähköveroluokka I sijaan datakeskuksia voisi sitoa tiukemmat ehdot sähköveroluokassa II. Näitä voisi olla esimerkiksi datakeskuksille asetettava vaatimus sitoutua luovuttamaan hukkalämpöä aina kun se on mahdollista, vaatimus kiinnittää suunnittelussa huomiota datakeskuksen energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian käyttöön tai vaatimus osallistua sähköverkon toiminnan turvaamiseen (reservimarkkina).

Datakeskusteollisuuden kestävä kehityksen turvaamiseksi Suomeen tulisi luoda kansallinen datakeskusstrategia, jossa huomioidaan datakeskusten rooli osana puhtaan siirtymän arvoketjua ja kriittistä infrastruktuuria.

Lisäksi tulisi selvittää muiden Pohjoismaiden viimeisimmät lainsäädäntöpäivitykset, -aloitteet ja lainsäädäntöpäivityksiin liittyvät valmistelut liittyen sähkömarkkinaan ja laatia niiden pohjalta kokonaisarvio Suomen kilpailukyvyistä Pohjoismaissa teollisten investointien markkinassa lyhyellä ja pidemmällä tähtäimellä. A-Insinöörien näkemyksen mukaan muissa Pohjoismaissa on jo tehty sekä on valmisteilla lakiesityksiä, joilla maat paranantavat omaa toimintaympäristöään tavoitteena saada merkittävää kasvua yksityisen sektorin investointihalukkuudessa teollisten hankkeiden osalta. Mikäli Suomi samaan aikaan heikentää omaa toimintaympäristöään, niin seuraamukset Suomen teollisiin investointeihin sekä rakennusmarkkinaan tulevat olemaan mittavat.

A-insinöörit ei kannata lakiesitystä sellaisenaan ja pyytää huolellisempaa lainvalmistelua, jotta ehdotettujen muutosten vaikutukset voidaan arvioida luotettavasti. Pyydämme ottamaan huomioon nämä lausunnossa esitetyt tärkeät muutosehdotukset lakiesitykseen.

Hammer Anni-Sofia
A-Insinöörit Suunnittelu Oy